Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/2352

10.10.2024

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2024/2352

z dne 11. aprila 2024

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za vesoljski program za proračunsko leto 2022

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za vesoljski program (v nadaljnjem besedilu: agencija) za proračunsko leto 2022,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0121/2024),

A. ker je na podlagi poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) končni proračun agencije v proračunskem letu 2022 znašal 70 032 491,77 EUR, kar je 22,58 % več kot leta 2021; ker so dejanski prihodki agencije znašali 1,2 milijarde EUR, kar je razlika v primerjavi z zgoraj omenjenim proračunom, kar je mogoče pojasniti z operativnimi dejavnostmi, ki se financirajo z namenskimi prejemki, ki so vključeni v odobreni proračun v obliki simboličnega zaznamka;

B. ker je Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2022 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navedlo, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij; ker Računsko sodišče predstavlja odstavek s poudarki, ki zadeva vpliv ruske vojaške agresije proti Ukrajini na operacije agencije;

C. ker v zvezi s sistemi notranjega nadzora v agenciji za leto 2022 niso bile sporočene nobene težave, zaradi katerih bi bili potrebni popravni ukrepi, in ker ni tekočih ali zapadlih popravnih ukrepov iz revizij in ocen iz prejšnjih let;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

1. z zadovoljstvom ugotavlja, da je stopnja izvrševanja odobritev za prevzem obveznosti v tekočem letu zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2022 znašala 100 %, kar je enako kot v zadnjih dveh letih; obžaluje pa, da je stopnja izvrševanja odobritev plačil v tekočem letu znašala 72,86 %, kar je 1,92 % manj kot leta 2021;

2. ugotavlja, da je upravni odbor agencije v letu 2022 odobril tri proračunske dopolnitve, prvič januarja, s čimer so se skupna sredstva povečala za 1 687 363,77 EUR, z drugo spremembo proračuna je upravni odbor agencije odobril prerazporeditev skupnega zneska 2 659 300 EUR, večinoma iz operativnega proračuna v vrstico za obdelavo podatkov, s tretjo spremembo proračuna pa so se odobritve plačil zmanjšale za 4 640 000 EUR, s čimer so odobritve plačil skupaj znašale 65 392 491,77 EUR;

3. ugotavlja, da je agencija poleg svojega osrednjega proračuna na podlagi sporazumov o prenosu pooblastil še naprej upravljala tudi velik del prenesenega proračuna (odobrena sredstva), v letu 2022 so bile v prenesenem proračunu tako prevzete obveznosti v skupnem znesku 574,5 milijona EUR in opravljena plačila v višini 1,26 milijarde EUR;

Uspešnost

4. ceni dejstvo, da agencija uporablja ključne kazalnike uspešnosti za ocenjevanje rezultatov, povezanih s svojimi cilji, ki med drugim vključujejo učinkovito upravljanje sveta za varnostno akreditacijo, da bi podprla pravočasno odločanje, analizo groženj in tveganj v okviru programa Galileo, upravljanje in poročanje o proračunu agencije, učinkovito obravnavanje vseh pravnih ureditev, zagotavljanje operativne zmogljivosti prostorov agencije ter izpolnjevanje zakonsko določenih obveznosti revizije in nadzora; ugotavlja, da je bila dosežena večina ciljev, vendar priporoča obravnavo ključnih kazalnikov uspešnosti, ki niso bili izpolnjeni ali ki so napredovali počasneje, kot je bilo pričakovano; priporoča, naj agencija redno prilagaja ključne kazalnike uspešnosti, da bi optimizirala svojo uspešnost;

([1]) UL C 453, 29.11.2022, str. 56.

5. ugotavlja, da je agencija razkrila morebitne posledice vojne v Ukrajini, med njimi prekinitev uporabe nosilnih raket Sojuz za satelite Galileo zaradi enostranskega umika ruske ekipe za izstrelitev nosilnih raket Sojuz; ugotavlja, da agencija ne predvideva neposrednega in takojšnjega vpliva na svojo finančno uspešnost, vendar priznava, da si bo treba zelo prizadevati za zmanjšanje zamud pri izstrelitvi novih satelitov, ki bi lahko povzročile zamude pri priznavanju stroškov in obračunu terjatev, plačanih v obliki predhodnega financiranja; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da tega zneska trenutno ni mogoče zanesljivo oceniti;

6. ugotavlja tudi, da se je delo na zemeljskih postajah za Galileo in skupno evropsko geostacionarno navigacijsko storitev (EGNOS) v Ukrajini zaradi konflikta ustavilo, vendar to ne vpliva neposredno na delovanje sistema EGNOS; izpostavlja, da je agencija sprejela vse ukrepe v njeni moči, da bi čim bolj zaščitila že nameščeno opremo, vendar njeno natančno stanje trenutno ni znano; ugotavlja, da je gostiteljski subjekt naznanil višjo silo in da se pričakuje, da se bo veljavna pogodba ponovno aktivirala, takoj ko bo višja sila prenehala; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o stanju nameščene opreme, takoj ko bo to glede na vojno mogoče;

7. ugotavlja, da je agencija izvedla ukrepe za spremljanje vezi z ruskimi in beloruskimi institucijami, spremembe tržnih pogojev zaradi sankcij pa naj ne bi bistveno vplivale na delovanje agencije;

8. ugotavlja, da je bil leta 2022 sprejet sklop pomembnih odločitev o akreditaciji za EGNOS in da so v zvezi z EGNOS najpomembnejše točke med drugim podpis naslednje pogodbe o zagotavljanju storitev EGNOS ter nova pogodba o storitvah iskanja in reševanja, pogodba o vzdrževanju sistema EGNOS v2 in izstrelitev koristnega tovora EGNOS GEO4, zlasti pa je bila ugotovljena in popravljena hkratna odpoved več komponent v sistemu EGNOS; z zadovoljstvom ugotavlja velik globalni učinek programa Galileo z več kot 3,5 milijarde naprav po vsem svetu, ki lahko sprejemajo storitev Galileo; ugotavlja, da sta začela delovati dva nova satelita programa Galileo; z zadovoljstvom ugotavlja, da so storitve Galileo, tudi varnostno spremljanje in regulirana javna storitev delovale z izjemno uspešnostjo, kljub izzivom, ki so se pojavili med epidemijo covida-19;

9. ugotavlja, da drugi dosežki agencije v letu 2022 vključujejo organizacijo evropskega tedna vesolja 2022 v Pragi v sodelovanju s Komisijo in ob podpori češkega predsedovanja Svetu Evropske unije, vzpostavitev agencijske mreže 1 000 zagonskih podjetij in 28 vlagateljev in prvi dan podjetništva CASSINI, začetek delovanja dveh novih satelitov programa Galileo in objavo prvega tržnega poročila, ki zajema tako opazovanje Zemlje kot GNSS;

10. poudarja, da bi morala agencija postati glavna izvajalska agencija vseh komponent vesoljskega programa Unije, ki bi zagotavljala zagotavljanje varnih storitev in akreditacijo vseh komponent vesoljskega programa Galileo, EGNOS, opazovanja Zemlje, upravljanja vesoljskega prometa ter vladnih telekomunikacij in povezljivosti ter ponujala zanesljive storitve, ki se stalno razvijajo v skladu s potrebami sedanjih in prihodnjih uporabnikov, tudi vladnim uporabnikom, ki imajo potrebe po odpornosti, obrambi in varnosti;

11. poziva agencijo, naj izkoristi svojo dodano vrednost za izvajanje prihodnjega vesoljskega zakona Unije kot temelja za zagotavljanje varnosti, zaščite in trajnostnosti Unije v vesolju, pri čemer naj obravnava gospodarsko varnost vesoljskih dejavnosti Unije in pospešitev rasti novega vesolja;

Učinkovitost in dosežki

12. ugotavlja, da si je agencija močno prizadevala za nadaljnjo racionalizacijo in avtomatizacijo postopkov upravljanja človeških virov, da bi dosegla večjo učinkovitost; v zvezi s tem ugotavlja, da je agencija še naprej uvajala različne module Sysper (npr. TIM, FLEX, TELEWORK) in jih povezovala z obstoječimi internimi podpornimi aplikacijami (npr. intranetnim orodjem za evidentiranje delovnega časa); ugotavlja, da je oddelek za človeške vire uvedel sistem elektronskih čakalnih vrst, da bi racionaliziral obravnavo različnih zahtev svojih uslužbencev; poziva agencijo, naj ugotovi, katere druge notranje postopke bi še lahko racionalizirali z novimi orodji IT;

13. ugotavlja, da mora agencija v skladu z okvirnim sporazumom o finančnem partnerstvu sodelovati s Komisijo in Evropsko vesoljsko agencijo (ESA), da bi skupaj opredelili načine za doseganje podnebnih ciljev Evropske unije in sodelovali pri dejavnostih, ki prispevajo k doseganju teh ciljev; ugotavlja tudi, da mora agencija v skladu s členom 30 okvirnega sporazuma o finančnem partnerstvu do konca leta 2023 začeti izvajati sistem za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS);

14. ugotavlja, da je bil v zvezi z zelenim javnim naročanjem leta 2022 dosežen določen napredek pri opredelitvi primerov razpisnih postopkov z „zelenimi“ vidiki in preučitvi uporabe zelenih meril; ugotavlja tudi, da je agencija v letu 2023 postopoma razvijala zanesljivejši pristop za dejansko trajno izvajanje zelenega javnega naročanja, usposabljanje zaposlenih in postopno uvajanje zelenih meril v svoja javna naročila v skladu s svojo okoljsko politiko in s postopkom pridobivanja certifikata EMAS, ki trenutno poteka;

15. izreka pohvalo agenciji za zavezo, da bo zmanjšala svoj vpliv na okolje, optimizirala porabo virov in zmanjšala svoj ogljični odtis, ter za prvi korak v tej smeri, da je 16. decembra 2022 sprejela in objavila svojo okoljsko politiko;

16. poudarja, kako pomembno je dodatno digitalizirati notranje delovanje in upravljanje agencije, pa tudi pospešiti digitalizacijo postopkov; poudarja, da mora biti agencija na tem področju še naprej proaktivna, da bi preprečili digitalno vrzel med agencijami; vendar opozarja, da je treba sprejeti vse potrebne varnostne ukrepe, da bi preprečili tveganje za spletno varnost obdelanih informacij, in vztraja, da je treba okrepiti ukrepe proti kibernetskim napadom ali poskusom infiltracije, ki izvirajo zlasti iz Rusije ali Kitajske;

17. poziva agencijo, naj nadalje opredeli in spodbuja sinergijsko uporabo komponent vesoljskega programa Unije in IRIS², med drugim za izvajanje vesoljske strategije Unije za varnost in obrambo, da se zagotovi dolgoročna združitev vseh nalog v enoten vesoljski program, kar bo omogočilo boljšo sinergijo med različnimi komponentami;

18. poziva agencijo, naj nadaljuje svoje delo v partnerstvu s Komisijo za vozlišča GOVSATCOM, in z zanimanjem pričakuje sinergije, ki bodo nastale s sistemom IRIS²; poudarja vlogo agencije EUSPA pri razvoju, uvajanju in delovanju sistema IRIS², ki zagotavlja dostop do zelo varnih, suverenih in globalnih storitev povezljivosti na podlagi naprednih tehnologij šifriranja;

19. poudarja vlogo agencije pri razvoju programa Copernicus, zlasti ko gre za vladno uporabo opazovanja Zemlje glede na geopolitične razmere, in opozarja, da je treba uporabiti strokovno znanje agencije pri varnostni akreditaciji, spremljanju in izvajanju pogodb v zvezi s tem, da bi okrepili operativno zmogljivost Unije za ukrepanje v vseh fazah obvladovanja tveganja nesreč, tako pri naravnih nesrečah kot nesrečah, ki jih povzroči človek;

Kadrovska politika

20. izreka pohvalo agenciji za to, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2022 uresničen 100-odstotno, saj je bilo zaposlenih vseh 231 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije (leta 2021 je bilo odobrenih 191 delovnih mest); poleg tega je za agencijo v letu 2022 delalo 46 pogodbenih uslužbencev in 9 napotenih nacionalnih strokovnjakov, se pravi, da je imela agencija skupaj 286 uslužbencev;

21. izraža zaskrbljenost, ker spola v višjem in srednjem vodstvu agencije nista uravnoteženo zastopana, saj so 3 od 3 članov moški; obžaluje neuravnoteženo zastopanost spolov med člani upravnega odbora, v katerem je 22 od 28 članov moških; je seznanjen tudi z zastopanostjo spolov med vsemi zaposlenimi v agenciji, kjer je 153 od 232 uslužbencev moških; na podlagi poročila agencije v zvezi z nadaljnjimi ukrepi, sprejetimi v okviru razrešnice glede izvrševanja proračuna agencije za proračunsko leto 2021 (v nadaljnjem besedilu: poročilo agencije o nadaljnjem ukrepanju), ugotavlja, da je agencija leta 2023 sprejela strategijo za raznolikost in vključevanje, ki ji je bil priložen akcijski načrt s konkretnimi ukrepi, kako prispevati k raznolikosti in vključevanju, vključno z vidikom spola; ugotavlja, da je treba izboljšati uravnoteženo zastopanost spolov v višjem in srednjem vodstvu agencije ter v upravnem odboru; opozarja, kako pomembno je zagotoviti uravnoteženo zastopanost spolov, in agencijo poziva, naj ta vidik v prihodnje upošteva pri zaposlovanju novih uslužbencev ter imenovanjih v višjem in srednjem vodstvu; vztraja, da Komisija in države članice pri imenovanju članov upravnega odbora agencije upoštevajo pomen uravnotežene zastopanosti spolov;

22. ugotavlja, da je agencija uvedla politiko za zaščito človekovega dostojanstva ter preprečevanje psihičnega in spolnega nadlegovanja, prav tako pa sodeluje pri medagencijski projektni skupini zaupnih svetovalcev; z zanimanjem pričakuje njihovo poročilo in priporočila; ugotavlja, da v letu 2022 ni bilo prijavljenih primerov nadlegovanja, in spodbuja agencijo, naj tudi v prihodnje oblikuje in izvaja dejavnosti za preprečevanje teh primerov;

23. opozarja na ugotovitev Računskega sodišča iz leta 2021 v zvezi s postopkovnimi pomanjkljivostmi v dveh revidiranih postopkih zaposlovanja, da je agencija uvedla nadaljnje spremembe v svojih izbirnih postopkih ter da so bile spremenjene predloge in navodila, namenjena članom izbirne komisije, ki jim je na voljo več smernic pri določanju meril za objavo prostega delovnega mesta; ugotavlja tudi, da je Računsko sodišče ugotovilo, da so te izboljšave zadovoljive, zato je spremljanje zaključeno;

24. opozarja, da agencija še naprej počasi in postopoma zmanjšuje skupno število delovnih mest za pogodbene uslužbence, da bi bilo to v skladu s splošnimi viri, ki so na voljo agenciji; ugotavlja, da agencija hkrati še naprej osredotoča preostala delovna mesta pogodbenih uslužbencev na varnostno področje in na operativne funkcije centra za nadzor varnosti Galileo (GSMC); v zvezi s tem poudarja, da agencija še naprej ugotavlja, da obstajajo tveganja, povezana z zmanjšanjem števila delovnih mest za pogodbene uslužbence, kar dejansko zahteva dodatno najemanje zunanjih izvajalcev, kar pa vodi v višje finančne stroške in razvoj kompetenc in znanja zunaj javnega sektorja;

25. na podlagi poročila Računskega sodišča opozarja na ugotovitev iz leta 2021 v zvezi z omejitvami, ki jih je agencija naložila višjemu uslužbencu, ki se je zaposlil drugje, vendar ni utemeljila teh omejitev; ugotavlja, da je to spremljanje zaključeno, da je agencija spremenila svoje postopke in odpravila ugotovljene pomanjkljivosti in da v letu 2022 ni bilo podobnih primerov;

26. pozdravlja dejstvo, da je agencija v letu 2022 začela uporabljati modul za upravljanje časa v celoti, vštevši modula za delo na daljavo in prilagodljivi delovni čas, ter podpisala dodaten sporazum o ravni storitve za modul poročanja in analitike človeških virov, ki naj bi ga začela uporabljati leta 2023; ugotavlja, da je agencija sprejela sklep Komisije o delovnem času in hibridnem delu C(2022)1778, ter pozorno spremlja rezultate tega sklepa, ki naj bi izboljšal dobro počutje zaposlenih na delovnem mestu ter olajšal usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja;

Javno naročanje

27. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je septembra 2021 agencija z nacionalnim javnim subjektom začela postopek s pogajanji brez predhodne objave obvestila o javnem naročilu, in sicer za zagotavljanje različnih storitev v zvezi z dejavnostmi iskanja in reševanja; poudarja, da je ponudnik podobne storitve agenciji zagotavljal že od leta 2016 in da je agencija nameravala skleniti novo okvirno pogodbo z datumom izteka veljavnosti 31. decembra 2032 in z največjo vrednostjo v višini 120 milijonov EUR; ugotavlja, da je bila končna okvirna pogodba podpisana 1. decembra 2022 in da je bilo vanjo vključeno več podizvajalcev; jemlje na znanje, da je Računsko sodišče ugotovilo nekatera neskladja med zahtevami v razpisnih pogojih in oceno komisije za ocenjevanje; ugotavlja, da je bila na primer zahteva po prijavi odsotnosti nasprotja interesov za podizvajalce v fazi ocenjevanja opuščena ali pa ni bila ustrezno analizirana, nadalje je prejeta ponudba namesto leta 2021 kot referenčnega leta za določanje cen v skladu s tehničnimi specifikacijami za referenčno leto navedla leto 2022; je seznanjen z ugotovitvami agencije, da so bila odstopanja utemeljena s statusom glavnega izvajalca, ki je nacionalni javni subjekt, in pregledi, ki jih je izvedel slednji, ter da je agencija v zvezi z referenčnim letom, uporabljenim za določitev cene v ponudbi, sprejela odstopanje zaradi dolžine trajanja postopka, ki je privedel do sklenitve pogodbe koncem leta 2022;

28. izpostavlja, da je namen pravil o javnem naročanju naročnikom omogočiti, da potrebno blago in storitve pridobijo po najboljši ceni, ter hkrati zagotoviti pošteno konkurenco med ponudniki in spoštovanje načel preglednosti, sorazmernosti, enake obravnave in nediskriminacije; poziva agencijo, naj dodatno izboljša postopke javnega naročanja, s čimer bi zagotovila spoštovanje vseh veljavnih pravil in s tem največjo možno stroškovno učinkovitost;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

29. ugotavlja, da je agencija leta 2020 izvedla obsežno oceno izvajanja svoje strategije za boj proti goljufijam, leta 2022 pa je objavila novo strategijo za boj proti goljufijam, ki jo je sprejel upravni odbor agencije; opaža, da jo je agencija začela izvajati z obsežnimi in širokimi ukrepi, ki se osredotočajo zlasti na uslužbence; z zadovoljstvom ugotavlja, da so izjave o interesih ter življenjepisi članov upravnega odbora in višjega vodstva objavljeni na spletišču agencije;

30. ugotavlja, da je imela agencija v letu 2022 en primer prijave nepravilnosti, v okviru katerega je bilo sproženih več preiskav, od katerih so nekatere v letu 2023 še vedno v teku; poziva agencijo, naj organu za podelitev razrešnice poroča o novostih v zvezi s tem; na podlagi poročila agencije o nadaljnjem ukrepanju iz leta 2021 ugotavlja, da je agencija v zvezi s primerom prijave nepravilnosti iz leta 2021 sodelovala z uradom OLAF, kot je primerno, in zagotovila vse razpoložljive informacije, ki so bile potrebne; ugotavlja, da v letu 2022 ni bil preiskan ali zaključen noben primer nasprotja interesov;

31. je seznanjen z dejstvom, da se za sestanke višjega vodstva z industrijo vodi notranji register, ki pa ni objavljen na spletišču agencije; poudarja pomen preglednosti in poziva agencijo, naj nemudoma objavi podatke o teh sestankih;

32. vztraja, da je treba še naprej delati na preglednosti, nezdružljivosti, nasprotjih interesov, nezakonitem lobiranju in izmeničnem zaposlovanju v javnem in zasebnem sektorju;

33. opozarja, kako pomembno je, da agencija poveča prepoznavnost v medijih, na spletu in v družbenih medijih, da bi bila javnost seznanjena z njenim delom;

Druge pripombe

34. izreka pohvalo agenciji, da je še naprej dejavna na največjih platformah družbenih medijev, da je odprla račun na družbenih medijih Mastodon in Peertube v Uniji in da je na spletišču objavila 107 novic in 13 sporočil za javnost (večino njih v vseh uradnih jezikih EU), da bi dosegla vse države članice; ugotavlja tudi, da je agencija organizirala dogodke, kot so vesoljski teden EU (3 000 obiskovalcev na kraju samem in na spletu), odprti dnevi EUSPA, hekatoni CASSINI, informativna srečanja programa Obzorje Evropa in številni spletni seminarji o priložnostih za pridobitev javnih naročil;

35. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 11. aprila 2024 ([2]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([2]) Sprejeta besedila, P9_TA(2024)0280.